

POSUDEK K DIPLOMOVÉ PRÁCI

<i>Autorka práce:</i>	Eliška Dubcová
<i>Název:</i>	Rilkův román <i>Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge</i> v českých překladech
<i>Akademický rok:</i>	2012/2013
<i>Vedoucí diplomové práce:</i>	doc. PhDr. Milan Tvrdlík, CSc.
<i>Oponent:</i>	PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D.

Diplomová práce Elišky Dubcové je důkladnou sondou do zvolené problematiky, záslužným počinem v oblasti recepce Rilkeova díla v českém prostředí.

V první části těla práce se popisuje stav bádání a tento oddíl zahrnuje řešerši také do kandidátských prací. Další kapitola se věnuje originálu *Zápisů*, čtvrtá pak recepci Rilkeova díla obecně. Vlastní téma práce je pak zpracováno v kapitole věnované dvěma českým překladům (Jan Zahradníček a Josef Suchý) a tyto překlady jsou následně podrobeny translatologické analýze (kapitola 6.). V poslední kapitole hlavního textu je pak shrnuta dobová recepce *Zápisů* v relevantním tisku.

Práce vyniká stylem zpracování, čistotou a přímočarostí jazyka, jímž je podána. Na této skutečnosti nemění příliš ani okolnost, že s větší či menší četností se vyskytují drobné technické nedostatky (zejména interpunkce, typografie; průběžně v práci vyznačeno), které však v žádném případě nemají vliv na hodnotu předkládaných sdělení.

Badatelský zájem diplomandky souzní s pokorou, s níž přistupuje k překladům – nikde se nevyskytuje svévolné hodnocení, diplomandka plně využívá získané teoreticko-analytické zázemí k tomu, aby učiněné závěry byly co možná objektivní. Svá zjištění prezentuje jako náležitě podložená, popřípadě jako hypotézu tam, kde z metodologických příčin lze spatřovat prostor pro další zpřesňování bádání k dané látce.

Poněkud strohé členění práce sice přispívá k prvoplánové přehlednosti, má však i svá negativa: Do oddílů rozvíjeného na mnoha stránkách jsou totiž včleněny též úseky, které se od hlavního vytyčeného tématu věcně vzdalují, či s ním přímo již nesouvisející (např. str. 17 či str. 20). Proto by bylo vhodnější členit práci na menší úseky, aby tak byla zajištěna nejen přehlednost formální, ale aby též toto členění odpovídalo obsahové stránce textu.

V teoretické rovině diplomandka vhodně volí kombinaci modelů translatologické analýzy a chápe se jejich možností do důsledku.

Jisté výhrady lze vznést ke skutečnosti, že závěry práce jsou sice patřičně podložené a přímo vyplývají z příslušných zjištění, ale práci jakoby spíše posouvají do pole literární historie a literární recepce, zatímco zřetel k oboru dějin překladu v rámci translatologie není explicitně pěstován. Konkrétní hodnocení posunů, o něž se opírá translatologická analýza, popisuje zjištěné jevy v jakémisi „vzduchoprázdnu“, bez ohledu na vývoj dobových norem či konvencí, a to především překladových. Jistě zcela vhodně jsou v práci zařazeny úvahy směřující k úloze redaktora, socio-kulturního kontextu, popřípadě k otázce působení překladatelské tradice, ale diplomandka se nezmiňuje o překladových normách doby vzniku překladů, popřípadě se nepokouší svá zjištění s dosud formulovaným poznáním v této oblasti konfrontovat (srov. především sborníky prof. Hraly *Kapitoly z dějin českého překladu*, popřípadě *Český překlad I* a *Český překlad II*, a samozřejmě a především Levého *České teorie překladu* jako směrodatná publikace též z hlediska metodologického). Toto poněkud absentující zakořenění v oblasti dějin překladu se v práci projevuje též terminologicky, kdy např. pro pojem v práci popsany jako „důsledek překladatelovy snahy odlišit vlastní text od předchozího překladu“ (str. 48) se běžně v dějinách překladu používá termín „distanční překlad“.

Práci tedy zdobí pokora k textovému materiálu a chvályhodná úcta k překladatelům a jejich dílu, prospělo by jí však zároveň ambicióznější vkročení do oborově rozpracovaných vývojových tendencí (diachronní aspekt).

S ohledem na určitou implicitnost analytických pasáží (chybí odkaz ke kontextu, v němž se daná formulace objevuje) by jistě bylo možné uvažovat o zařazení např. textové přílohy, kde by uváděné textové segmenty byly zachyceny v širším kontextu (originál a oba překlady).

Závěr:

Práce je výsledkem svědomitého teoreticko-empirického výzkumu, je podaná pregnantním a zároveň imponujícím jazykem.

Navrhované hodnocení práce: *velmi dobře*.

V Praze dne 20. května 2013

Tomáš Svoboda